

HØJESTERETS DOM

afsagt tirsdag den 26. august 2014

Sag 308/2013

(1. afdeling)

E

(advokat Michael Juul Eriksen, beskikket)

mod

Rigsadvokaten

I tidligere instanser er afsagt dom af Retten i Lyngby den 8. februar 2013 og af Østre Landsrets 9. afdeling den 4. oktober 2013.

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Poul Søgaard, Marianne Højgaard Pedersen, Vibeke Rønne, Michael Reklings og Lars Apostoli.

Påstande

Dommen er anket af E med påstand om stadfæstelse af byrettens dom, dog således at erstatningskravet udgør 700.128,76 kr.

Rigsadvokaten har påstået stadfæstelse af landsrettens dom.

Højesterets begrundelse og resultat

E blev den 4. september 2009 udleveret til strafforfølgning i USA på grundlag af en anmodning fra de amerikanske myndigheder som sigtet for overtrædelse af den amerikanske narkotikalovgivning. Den 19. februar 2010 traf distriktsdomstolen i Florida afgørelse om at afvise straffesagen mod E, da strafansvaret for handlingerne var forældet. Hun var den 5. december 2007 blevet anholdt og var i længere perioder frihedsberøvet under udleveringssagens behandling. Hun har rejst krav om erstatning for anholdelsen og varetægtsfængslingen i Danmark, tabt arbejdsfortjeneste og kørselsudgifter i forbindelse med meldepligt.

Hovedspørgsmålet i sagen er, om E under disse omstændigheder har krav på erstatning for uberettiget varetægtsfængsling mv. efter reglerne i retsplejelovens § 1018 a.

Det følger af udleveringslovens § 12, at reglerne om erstatning for uberettiget varetægtsfængsling mv. i retsplejelovens § 1018 a med de fornødne lempelser også gælder i udleveringssager.

Højesteret finder, at det objektive erstatningsansvar efter retsplejelovens § 1018 a i udleveringssager omfatter tilfælde, hvor det viser sig, at udleveringslovens betingelser ikke var opfyldt, da udleveringen fandt sted. Udfaldet af strafforfølgningen i udlandet er således som udgangspunkt ikke afgørende for erstatningsansvaret.

Efter udleveringslovens § 9 kan udlevering ikke finde sted, hvis strafansvaret for den pågældende handling ville være forældet efter dansk ret. For så vidt angår spørgsmålet om forældelse efter lovgivningen i det land, som har fremsat anmodningen om udlevering, fremgår det af forarbejderne til § 9, at det er klart, at udlevering ikke kan ske, hvis strafforfølgning er udelukket på grund af forældelse efter lovgivningen i det pågældende land. Om dette er tilfældet, har danske myndigheder imidlertid som regel ikke mulighed for at foretage nogen nærmere prøvelse af. Hvis den, som ønskes udleveret, gør gældende, at der efter regler i det pågældende land er indtrådt forældelse, vil der kunne være anledning til at tilvejebringe en erklæring herom fra myndighederne i den fremmede stat. Går denne erklæring ud på, at forældelse ikke er indtrådt, må erklæringen normalt lægges til grund (Folketingstidende 1966-67, Tillæg A, L 122, sp. 2549).

Som grundlag for vurderingen af spørgsmålet om forældelse efter amerikansk ret forelå forud for Østre Landsrets kendelse af 2. juli 2009 om udlevering navnlig en udtalelse af 26. november 2008 fra det amerikanske justitsministerium. I erklæringen redegøres dels for det retlige grundlag, dels for den bevismæssige bedømmelse af, om forældelsesfristen var suspenderet. Det var i den forbindelse myndighedernes vurdering, at E ved sin udrejse fra USA var flygtet fra retsforfølgning, og at der derfor ikke var indtrådt forældelse.

Efter udleveringen til USA blev der ved distriktsdomstolen i Florida gennemført en bevisførelse til belysning af forældelsesspørgsmålet. Herefter afviste distriktsdomstolen sagen som forældet.

Højesteret finder, at udfaldet af strafforfølgningen i USA under de anførte omstændigheder ikke giver grundlag for at antage, at betingelserne for udlevering ikke var opfyldt, da udlevering fandt sted. E har derfor ikke krav på erstatning efter retsplejelovens § 1018 a.

Højesteret stadfæster med denne begrundelse landsrettens dom.

Efter sagens karakter findes statskassen at skulle betale sagens omkostninger også for Højesteret.

Thi kendes for ret:

Landsrettens dom stadfæstes.

Statskassen skal betale sagens omkostninger for byret, landsret og Højesteret.